

3717 1ste Beh. af Lovf. sigtende til at fremme Lehn's o. s. v. Overg. t. fri Jordeiendom. 3718

Taler være enig i, at det, som dette Forslags første Affnit giver, skulde være Noget, der laa udenfor Grundlovens Ramme. Med Hensyn til at anvise Veiene til, hvorledes Majoraterne kunne overgaa til fri Eiendom, giver dette Udkast visse Alt, hvad man kan ønske, men for dem, som mene, at Lovgivningsmagtens Opgave for Diebliffet var den ikke blot at aabne en Afgang til, at disse store Eiendomme, som udgjøre en saa væsentlig Andel af Landets Jordegods, kunne gaa over til fri Eiendom, men tillige virkelig at fremkalde en Overgang til fri Eiendom, ikke blot at aabne Mulighed for Ophævelse af den ulige Arveret, men virkelig at bringe en saadan Ophævelse tilveie, for dem giver dette Udkast ikke Nok. Det var en saadan Ordning, som Flertallet af det Udvalg, som i forrige Samling var nedsat, havde fremhævet som den efter dets Mening ønskeligste. Det erode Thing vil maasse erindre, at Udvalget havde opstillet nogle Grundtræk, efter hvilke man tænkte sig denne Sag ordnet; det første af disse gik ud paa, at Majoraterne skulde, naar Alle de, der levede ved Lovens Ikrafttræden, vare døde, gaa over til fri Eiendom i den dalevende Besidders Haand. Denne Løsning, som har sit Forbillede i saa mange europæiske Lovgivninger, holdt vi os overbeviste om kunde ikke siges at ville krænke Nogens Ret; vi forsøgte at paavise, hvorledes der er en meget væsentlig Forskjel mellem det Tilfælde, hvor en Testator ellers oprettes en Stiftelse af sine Midler eller henlægger sine Midler til en bestaaende Stiftelse, og saa det Forhold, hvorom her er Tale. Medens der nemlig i hint Tilfælde kun er Tale om en Anvendelse af den naturlige Ret til at bestemme over sine Midler ved sin Død, gaa derimod de Dispositioner, hvorpaa Majoraterne hvile, ud paa at bestemme, hvorledes visse Eiendomme skulle gjenne en Række af Generationer fremarves fra den ene Generation til den anden. At saadanne Arveregler maa være Lovgivningsmagtens Myndighed underkastede til enhver Tid,

er Noget, som vi ikke kunde nære nogen Tvivl om. Man kan umulig opstille den Paastand, at enten Staten eller Private med Statens Sanktion til nogen Tid skulde være raadige over at binde Aarhundreder efter med Hensyn til Opfattelsen af, hvorledes større Samlinger af Jordeiendomme rettest bør fremarves. Medens jeg saaledes ikke nærer nogen Tvivl om, at denne Løsning har fuldkommen retlig Begrundelse, kan jeg tillige ikke negte, at den for mig har noget mere Tiltalende ved sig end den, som er opstillet i dette Udkasts første Affnit, og som iøvrigt Udvalget ifjor ogsaa havde fremskillet ved Siden af den af mig først omtalte Løsning. Vel nærer jeg ingensomhelst Tvivl om Retmæssigheden af den Løsning, som dette Udkasts første Affnit, §§ 2—9, gaar ud paa, men jeg maa tilstaa rigtignok ogsaa kun ifølge den Tankegang, jeg nys tillob mig at fremskille, og kun naar man gaar ind paa den; thi den Hjemmel, man har villet finde for Bestemmelserne i nærværende Lovs Affnit 1 i Grevernes og Friherrernes Privilegier af 25de Mai 1671 § 6, kan jeg for mit Vedkommende rigtignok ikke finde fyldestgjørende, allerede af den Grund, at disse Bestemmelser ikke angaa Stamhuse, men alene Lehn, med Hensyn til hvilke Staten og Kongen jo staa i et eiendommeligt Forhold, som gjør en større Raadighed fra Statens og Kongens Side derover naturligare end over Stamhuse, der ere private Institutioner. Men, som sagt, jeg fra mit Standpunkt finder den fuldkomment berettiget, og hvor naturlig jeg end kunde finde denne Løsning, naar man tillige opstillede som Lovgivningsmaxime, at Lehnene efter en vis Tids Forløb skulde overgaa til fri Eiendom, forekommer den mig at frembyde flere saarlige Punkter under en modsat Forudsætning. Det forekommer mig, at netop naar man fastholder de Dispositioner, hvorpaa Majoraterne hvile, som Noget, Lovgivningsmagten ikke tør røre ved, som man ikke tør gaa ud paa at ombytte med andre Arveregler, og